

Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Speciální školy, Česká Kamenice, Jakubské nám. 113

Jakubské nám. 113, 407 21 Česká Kamenice

Identifikátor školy: 600 023 231

Termín konání inspekce: 6. – 9. říjen 2003

Čj.:	064 114/03-5022
Signatura:	kf7ox505

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve všech součástech speciálních škol
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve všech součástech speciálních škol
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve speciální mateřské škole při dětské ozdravovně vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve speciální základní škole při dětské ozdravovně vzhledem ke schváleným učebním dokumentům s akcentem na český jazyk, matematiku a výchovy
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v pomocné škole a v kurzu k doplnění vzdělání poskytovaném pomocnou školou (průřez vzděláváním) vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve zvláštní škole v bloku přírodovědných předmětů, pracovním vyučováním a řečové výchově
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve zvláštní škole v bloku společenskovedních předmětů, hudební a výtvarné výchově

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální školy, Česká Kamenice, Jakubské nám. 113, jsou příspěvkovou organizací, která je od 1. ledna 1998 v právním subjektu. Tento subjekt sdružuje zvláštní školu a pomocnou školu v České Kamenici, speciální mateřskou školu a speciální základní školu při dětské ozdravovně v Jetřichovicích. Zřizovatelem subjektu je Ústecký kraj, Velká Hradební 48, 400 02 Ústí nad Labem. V souladu s posledním (nejnovějším) rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydaného MŠMT pod č.j. 33 648/2002-21 dne 2. dubna 2003 s účinností od 1. ledna 2003, škola realizuje schválené vzdělávací programy. V mateřské škole je uplatňován Rámcový program pro předškolní vzdělávání č.j. 14 132/01-22, s platností od 1. září 2002, v základní škole jsou realizovány podle aktuální potřeby žáků přijatých do dětské ozdravovny schválené vzdělávací programy: Základní škola č.j. 16 847/96-2, Obecná škola č.j. 12 035/97-20 nebo Národní škola č.j. 15 724/97-20. V pomocné škole jsou žáci vzděláváni podle schváleného Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy č.j. 24 035/97-22 a ve zvláštní škole podle Vzdělávacího programu zvláštní školy č.j. 22 980/97-22. Celková kapacita tohoto komplexu je 244 žáci, v době konání inspekce nebyla kapacita v žádné součásti překročena. Ve třech třídách pomocné školy (1 třída běžné PŠ + dvě třídy pro žáky, kteří si doplňují základní vzdělání v rámci vzdělávacího programu pro pomocné školy) se vzdělávali 22 žáci, v osmi třídách zvláštní školy bylo 65 žáků, ve speciální základní škole při dětské ozdravovně se vzdělávalo ve čtyřech třídách 28 žáků a v jedné třídě spec. mateřské školy bylo devět dětí. Škola poskytuje vzdělání žákům se zdravotním postižením, středním a těžším mentálním postižením a žákům s kombinovaným postižením. Ve zvláštní škole je individuálně integrován jeden žák s kombinovaným postižením (mentální postižení + dětská mozková obrna) a v pomocné škole se vzdělávají tři žáci s kombinovaným postižením (mentální postižení + tělesné postižení). Všichni tito žáci mají kvalitně vypracovaný individuální

vzdělávací program. Školu navštěvují kromě místních i žáci z okolních obcí, Kamenického Šenova (okres Česká Lípa), Chřibské a Benešova nad Ploučnicí. Škola nemá školní družinu ani jídelnu. Rada školy zde nevznikla, nepracuje zde ani jiné občanské sdružení.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Níže uvedené hodnocení se vztahuje k celému subjektu.

V letošním školním roce zde pracuje celkem 23 učitelů, z toho je deset odborně a pedagogicky způsobilých (43,5 %). Přičemž ve speciální mateřské škole pracují tři učitelky, všechny bez požadovaného vzdělání v oblasti speciální pedagogiky, výchovně-vzdělávací proces ve spec. základní škole zajišťuje celkem pět pedagogů, z toho je jeden odborně a pedagogicky způsobilý. V pomocné a zvláštní škole pracuje patnáct pedagogů, z toho je devět odborně a pedagogicky způsobilých. V pomocné škole současně pracuje i asistentka učitele. Pedagogický sbor tvoří zkušení učitelé s praxí ve speciálních školách či zařízeních. Ředitelka školy přiděluje předměty především podle aprobací jednotlivých vyučujících, ale i profesního zájmu pedagogů o předmět. Funkci výchovného poradce vykonává od roku 1995 odborně a pedagogicky způsobilá učitelka, která absolvovala kvalifikační studium výchovného poradenství na pedagogické fakultě.

Organizace činnosti a provozu školy vůči zaměstnancům vychází z „Organizačního řádu školy“, který je v platnosti od 2. září 2003. Tento přehledný dokument uvádí celkové organizační schéma školy, pracovní náplň, kompetence jednotlivých funkcí a organizaci provozu škol. Organizační struktura celého subjektu je účelná a postihuje všechny součásti školy. Odloučené pracoviště v Jetřichovicích prakticky řídí zaměstnankyně, která je pověřena vedením odloučeného pracoviště. Ředitelka školy odloučené pracoviště pravidelně navštěvuje, přesto přímý pobyt a kontakt s tímto pracovištěm není na potřebné úrovni. (Absentuje zde ze strany ředitelky průběžná kontrolní a hospitační činnost). Kvalita přenosu informací mezi odloučeným pracovištěm v Jetřichovicích a pracovištěm v České Kamenici je tak zúžena na přenos informací mezi ředitelkou školy a učitelkou pověřenou řízením odloučeného pracoviště. Metodické orgány ve speciálních školách nejsou zavedeny. Oblast organizace výchovně-vzdělávacího procesu, metodické a pedagogické činnosti jsou pravidelnou součástí pedagogických rad a provozních porad. Další potřebné informace získávají zaměstnanci všech součástí subjektu prostřednictvím vývěsek na nástěnkách ve sborovnách či osobním kontaktem s vedením školy.

V letošním školním roce ve školách nepracují začínající učitelé. Nekvalifikovaní pedagogové mají dlouholetou praxi. Ředitelka a její zástupkyně věnují pozornost vedení pedagogických pracovníků. Vedení školy, ale i ostatní členové pedagogického sboru si vzájemně předávají metodické zkušenosti, řeší i vzniklé, konkrétní situace v pedagogické (a zejména výchovné) složce vzdělávacího procesu. Řízení nepedagogických pracovníků je účelné, ředitelka školy pravidelně spolupracuje s hospodářkou školy, se školnicí provádí průběžné kontroly bezpečnosti a čistoty ve školách. Z provedených kontrol nevede zápisy. Hospitační činnost uskutečňuje ředitelka i její zástupkyně dle plánu hospitací, přičemž ředitelka školy věnuje spíše pozornost předmětům přírodovědným, zástupkyně pak předmětům humanitním. Obě hospitují ve stěžejním předmětu ve zvláštní škole – pracovním vyučováním. Z předložených hospitačních záznamů a rozhovorů s vedením školy jednoznačně vyplývá, že v loňském školním roce byla četnost hospitačních návštěv ve třídách velmi nízká, přičemž dvě třetiny všech hospitací se uskutečnily ve školách v České Kamenici, a pouze 4 hospitace ve spec. základní škole v Jetřichovicích. Ve speciální mateřské škole je kontrola výchovně-vzdělávacího procesu neprůkazná, protože vedením školy nebyl předložen žádný hospitační

záznam, hospitace nejsou zaznamenány ani v dokumentaci mateřské školy. Kvalitu výchovně-vzdělávacího procesu ovlivňují především poznatky, které si pedagogové vzájemně předávají v době přestávek nebo po vyučování ve sborovnách subjektu. Kontrolní činnost v pedagogické oblasti je zaměřena (kromě hospitací) i na vedení povinné dokumentace, tj. vedení třídních knih, třídních výkazů a katalogových listů, a vedení žákovské dokumentace, zejména školních sešitů a žákovských knížek. Tato písemná dokumentace je kontrolována pravidelně, ale ne vždy důsledně. ČŠI v průběhu inspekce zjistila ve vedení povinné dokumentace méně závažné nedostatky, zejména administrativního charakteru. Pokud vedení školy zjistí nedostatky, jsou přijímána opatření pro jejich odstranění a následně probíhá další kontrola. Plánování v oblasti lidských zdrojů je funkční. Ředitelka školy vede přehled o stavu zaměstnanců (kvalifikovanost, vzdělávání, odchody do důchodu) a dle zjištěných a průběžně doplňovaných informací plánuje např. přijetí nových zaměstnanců. Všichni učitelé jsou pravidelně seznamováni s nabídkou vzdělávacích akcí akreditovaných vzdělávacích center. Vedení školy umožňuje všem pedagogům účast na vzdělávacích akcích v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, zejména upřednostňuje takové akce, které jsou určeny pro oblast výchovy a vzdělávání ve speciálních školách. Účast pedagogů na vzdělávacích akcích z odloučeného pracoviště v Jetřichovicích je ale do značné míry negativně ovlivňována dopravní obsluhností (špatné dopravní spojení) a zastupitelností pedagogů v době vyučování. Učitelé pro sebevzdělávání využívají také pravidelně doplňovanou učitelskou knihovnu a odborné časopisy, které škola odebírá. V letošním školním roce dva pedagogové studují na pedagogické fakultě.

Hodnocení zaměstnanců uskutečňuje vedení školy dvakrát ročně, vždy při stanovení nových nadtarifních složek platu. Hodnocení probíhá formou rozhovoru a dle slov ředitelky školy mají zaměstnanci právo vyjádřit osobní názory na celkový chod školy. Vedení školy názory, konstruktivní připomínky i náměty akceptuje. Sebehodnocení zaměstnanců se ve škole zatím nevžilo a neuskutečňuje se pravidelně, spíše příležitostně a neplánovaně.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou vzhledem k uplatňovaným schváleným učebním dokumentům dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Právní subjekt sdružuje čtyři typy speciálních škol. Zvláštní a pomocná škola se nacházejí v České Kamenici ve dvou objektech. Žáci pomocné školy a 1. – 5. ročníku zvláštní školy se vzdělávají na odloučeném pracovišti v Lipové ulici 719. Jsou zde prostorné a psychohygienicky vyhovující učebny. Bezbariérová školní budova z roku 1961 leží u hlavní silnice procházející městem. Proto na přilehlém pozemku, který patří ke škole, nelze z bezpečnostních důvodů vybudovat ani potřebné sportovní hřiště. Kromě kmenových učeben se zde nacházejí: odborná pracovna – univerzální dílna pro pracovní vyučování, keramická dílna, dva kabinet pomůcek a sklad učebnic. V hlavní školní budově (opadávající venkovní i vnitřní omítka), na Jakubském náměstí 113, se vzdělávají žáci 5. – 9. ročníku zvláštní školy. Je zde umístěno ředitelství a vedení školy. Většina učeben v této budově je z hlediska psychohygieny vzdělávání mentálně postižených žáků nevyhovující, protože výuka probíhá ve stísněných podmínkách. I zde jsou odborné pracovny - cvičná kuchyňka, společenská místnost s audiovizuální technikou a šicími stroji a učebna výpočetní techniky. Zároveň je zde učitelská a žákovská knihovna. Obě knihovny jsou dle finančních možností průběžně doplňovány o nové publikace. V této budově není žádný kabinet, učební pomůcky jsou umístěny ve sborovně, třídách nebo v učebně výpočetní techniky. Součástí této budovy je

školní zahrada. Škola nemá k dispozici vlastní tělocvičnu (v pronájmu využívá tělocvičnu v Základní škole T.G.Masaryka a víceúčelové hřiště města). Škola navíc zdarma využívá další sportoviště města. Na druhém odloučeném pracovišti, v Jetřichovicích, sídlí společně v jedné budově speciální mateřská škola a speciální základní škola. Mateřská škola má k dispozici tři herny a čtyři ložnice, je zde sborovna, šatna a opravené sociální zázemí, které je využíváno i žáky základní školy. Z hlediska pedagogicko-organizačního je nevýhodou umístění sociálního zařízení, neboť bezprostředně nenavazuje na herny MŠ, bezpečnost dětí ohrožuje rozměrný kovový věšák ručníků, který je umístěn uprostřed místnosti. Žáci speciální základní školy se vzdělávají ve čtyřech prostorných kmenových učebnách, s výškově vyhovujícím žakovským nábytkem. Nachází se zde další sborovna pro pedagogy základní školy a prostorný kabinet pomůcek. Odborné ani jiné další učebny zde nejsou.

Všichni žáci jsou dle typu školy vybaveni v potřebné míře vyhovujícími učebnicemi a pracovními sešity se schvalovací doložkou MŠMT. Pro zpestření výuky, opakování a prohlubování znalostí všichni učitelé využívají další, nakopírované materiály. K tomu účelu jsou v permanenci kopírovací přístroje (v Jetřichovicích – už vypovídá službu). Speciální mateřská škola a speciální základní škola má velmi dobré materiálně-technické zázemí, které je tvořeno převážně staršími, ale stále využitelnými pomůckami, k dispozici jsou zde i obrazové demonstrační pomůcky, knižní publikace a moderní audiovizuální technika. Učitelé základní školy v ozdravně mají ve sborovně k dispozici počítač. Vybavení další informační technikou je nedostatečné. Pomocná škola je velmi dobře vybavena moderní audiovizuální technikou, názornými pomůckami, třídícími a dalšími pomůckami (stavebnice, manipulační pomůcky apod.). Pro individuální výuku v rámci čtení, psaní a počtů je využíván počítač. Zvláštní škola má také velmi dobré vybavení v oblasti moderní audiovizuální techniky, žáci pod vedením proškolených pedagogů pracují s počítači (6+1), které škola získala v rámci projektu INDOŠ. Škola je velmi dobře vybavena i ostatními (dvojměrnými) pomůckami, ale učitelé spíše preferují vlastnoručně vyrobené pomůcky, přestože škola vlastní kvalitní, profesionálně vyrobené ekvivalenty. Pro názornost ve výuce (zejména v nižších ročnících) škole chybí ve větší míře trojrozměrné pomůcky, manipulační stavebnice a akustické pomůcky (bzučáky).

Využívání materiálních zdrojů je sledováno a kontrolováno vedením školy především v rámci hospitační činnosti. Přehled o využívání (vypůjčování) pomůcek je veden pouze u audiovizuálních pomůcek a pomůcek pro tělesnou výchovu. Pokud vedení školy v rámci hospitační činnosti zjistí nevyužívání pomůcek, řeší se toto zjištění formou domluvy, doporučením, ale již se neprovádějí následné kontroly využívání dostupných pomůcek. Kontrolní činnost v oblasti využívání materiálních zdrojů není důsledná. Škola nepronajímá žádné prostory ani neposkytuje své materiálně-technické vybavení (zázemí) širší veřejnosti. V oblasti plánování materiálně-technických podmínek vedení školy úzce spolupracuje se všemi pedagogy, přichází s návrhy a zároveň očekává v této oblasti iniciativu ze strany učitelů. Vedení školy průběžně informuje o nabídce nových pomůcek na provozních poradách, prostřednictvím nástěnek apod.

Velmi dobré materiálně-technické podmínky umožňují efektivně realizovat zvolené vzdělávací programy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Speciální školy realizují v souladu s rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol zvolené vzdělávací programy. Žáci s kombinovaným postižením mají kvalitně zpracované individuální vzdělávací programy. Tyto programy jsou vyhodnocovány jednou za dva měsíce,

zákonní zástupci jsou pravidelně informováni o pokroku a postupech ve výchovně-vzdělávacím procesu u svého dítěte, škola zároveň v potřebné míře spolupracuje s pracovníky poradenských pracovišť.

Vzdělávací programy jsou realizovány v souladu s údaji uvedenými v rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, ve speciální základní škole je výuka přizpůsobena podmínkám školy.

Vzdělávání se uskutečňuje podle platných učebních dokumentů pro mateřskou školu, základní a speciální školu. Ve speciální mateřské škole je realizován v plném rozsahu Rámcový program pro předškolní vzdělávání č.j. 14 132/01-22, ve speciální základní škole (SpZŠ) je v současné době realizován vzdělávací program Základní škola č.j. 16 847/96-2, včetně úprav a doplňků a Zvláštní škola č.j. 22 980/97-22. Učební plán ve všech třídách SpZŠ zahrnuje převážně předměty naukového charakteru, z výchovných předmětů je zařazena výtvarná výchova. Ve třech třídách se spojenými ročníky (II. a III., IV. a V., VI. a VII.), kde probíhala výuka dle vzdělávacího programu Základní škola, byly vyučovány: český jazyk, matematika, prvouka, přírodověda, vlastivěda, přírodopis, fyzika, zeměpis, dějepis, anglický a německý jazyk. Ve třídě s realizovaným vzdělávacím programem Zvláštní škola (se spojenými ročníky II., V. a VI.) probíhala výuka předmětům český jazyk, matematika, přírodověda. Z porovnání osnov a zápisů v třídních knihách vyplývá, že členění učiva v jednotlivých ročnících odpovídá učebním osnovám a osnovy jsou plněny.

Před nástupem žáků do dětské ozdravovny se SpZŠ informuje pomocí dotazníku (Osobní list) v kmenové škole o důležitých údajích o žákovi, mimo jiné je zjišťováno poslední probírané učivo a plán výuky na dobu pobytu. Vyučující respektují plány jednotlivých kmenových škol, pokud nebyly zaslány, výuka probíhá podle vlastních plánů třítydenního rozsahu.

V pomocné škole je uplatňován v plném rozsahu Vzdělávací program pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy č.j. 24 035/97-22 a současně ve dvou třídách běží kurz pro doplnění vzdělání poskytovaný pomocnou školou, ve zvláštní škole se žáci vzdělávají v plném rozsahu podle Vzdělávacího programu zvláštní školy č.j. 22 980/97-22. Výchovně-vzdělávací činnost se uskutečňuje v souladu s učebním plánem se kterým současně koresponduje počet hodin jednotlivých předmětů uvedených v rozvrhu vyučovacích hodin. Výuka probíhá podle platných učebních osnov, které jsou postupně plněny.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty uplatňovaných vzdělávacích programů.

Kontrolní činnost v oblasti naplňování učebních dokumentů uskutečňuje ředitelka školy a její zástupkyně (i na odloučeném pracovišti). Na odloučeném pracovišti v Jetřichovicích je prováděna kontrolní činnost neformálně v denním bezprostředním kontaktu učitelkou, pověřenou vedením odloučeného pracoviště. Kromě zajišťování pedagogicko-organizačních záležitostí a metodické pomoci nekvalifikovaným učitelkám je v její písemně stanovené náplni práce uvedena „hospitační činnost dle možností“. Ta však vzhledem k plnému vytížení při přímé pedagogické práci nemůže být realizována. Ze záznamů o provedených hospitacích ve třídních knihách za školní rok 2002/2003 vyplývá, že vzhledem ke složení pedagogického sboru je kontrolní činnost vedení školy málo četná. Naplňování učebních osnov ve zvláštní a pomocné škole v České Kamenici je sledováno v hospitační činnosti, pravidelnou kontrolou vedení třídních knih a porovnáním učebních osnov s časově-tematickými plány, které vedení školy na učitelích požaduje. Zápisy v některých třídních knihách jsou nekonkrétní a nelze podle nich s určitostí stanovit průkaznost plnění učebních osnov. Opatření vedoucí k nápravě zjištěných nedostatků jsou spíše v poloze doporučení, využití doplňkových hodin apod., ale i v této oblasti chybí ze strany vedení školy větší důslednost.

Kontrola naplňování učebních osnov není účinná.

Sestavení rozvrhu vyučovacích hodin respektuje vzdělávací potřeby žáků se zdravotním postižením. Závěrečné vyučovací hodiny jsou převážně věnovány předmětům s převahou výchovného charakteru. Školní řád, který platí od 2. září 2003, je spíše příkazový, některé body jsou nevhodně formulovány, některá ustanovení obsahují organizační pokyny pro pedagogy. Školní řád neobsahuje žádná ustanovení z Úmluvy o právech dítěte. Jsou zde uváděny pouze povinnosti rodičů (žádná práva), chybí zde způsob informovanosti o prospěchu a chování žáků. S provozními řády odborných učeben byli seznámeni na začátku školního roku všichni žáci, tyto řády jsou také vyvěšeny v odborných učebnách. Uvádějí zejména zásady týkající se bezpečnosti v pracovnách. Škola neorganizuje třídní schůzky. Zákonní zástupci žáků jsou o organizaci školního roku informováni písemně v září, kdy svým podpisem potvrdí, že byli seznámeni s informacemi. O prospěchu a chování svých dětí jsou rodiče informováni pravidelně, prostřednictvím sdělení v žákovských knížkách. V nutných případech škola informuje zákonné zástupce doporučeným dopisem, případně romská asistentka navštíví rodinu a osobně předá pozvánku k návštěvě školy. Vždy ve čtvrtletí jsou rodiče podrobněji písemně informováni o prospěchu a chování svých dětí. Některé informace týkající se např. organizace výuky jsou také vyvěšeny na úřední desce MěÚ v České Kamenici. Rodiče mohou navštívit učitele i osobně ve škole, vždy po předchozí dohodě.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Funkci výchovné poradkyně (dále jen VP) vykonává od roku 1995 odborně a pedagogicky způsobilá učitelka s praxí. Absolvovala kvalifikační studium výchovného poradenství na pedagogické fakultě. Pracuje podle časového plánu, který je sestaven po měsících. Plán je v závěru školního roku vyhodnocován. VP má etopedickou specializaci a proto se ve své činnosti prvořadě věnuje sociálně-patologickým jevům. Úzce spolupracuje s primárním preventistou soc.patologických jevů. V oblasti prevence sociálně-patologických jevů organizuje škola jednou za měsíc třídní společné akce (na bližší poznání), společné turistické výlety a sportovní aktivity. Až na dalším místě výchovného poradenství je profesní poradenství. VP upřednostňuje především práci a spolupráci s rodiči. Písemně je informuje již při náznacích záškoláctví a negativních projevech chování, zve si je do školy k osobnímu jednání, spolu s třídním učitelem navštívuje rodiny, spolupracuje s romskou asistentkou. VP má stanoveny konzultační hodiny, ale rodiče ji mohou kontaktovat kdykoli, po dohodě. Spolupracuje s MěÚ v České Kamenici, městskou i státní policií, PPP v Děčíně, SPC v Rumburku a Teplících, SVP –Etop v Děčíně.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve speciální mateřské škole

Personální zajištění je z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti pouze částečné. Všechny učitelky jsou kvalifikované pro vzdělávání předškolních dětí, nesplňují však podmínky vzdělání v oblasti speciální pedagogiky.

Spontánní a řízené činnosti

Hospitace byly provedeny ve spontánních i řízených činnostech, sledována byla organizace režimových momentů a poledního odpočinku dětí. Z důvodu pracovní neschopnosti jedné z učitelek proběhly hospitace ČŠI pouze u dvou pedagožek.

Na úrovni spontánních činností se pozitivně odrazily zejména pedagogické zkušenosti, přehled o dětech, respektování jejich zájmu. Prostřednictvím her (stavebnice, puzzle, kreslení) byl u dětí podporován rozvoj dovedností a fantazie. Prostředí třídy je esteticky podnětné, jeho

připravenost napomáhající rozvoji spontánních aktivit však není výrazná. Děti mají k dispozici pouze část hraček, další hrový materiál je uzavřen. Omezená nabídka vede k organizování a usměrňování dětí, častým příkazům a zákazům. Vzhledem ke krátkodobému pobytu, kdy se vztahy v kolektivu utvářejí, děti nedokázaly spolupracovat. Přístup učitelek při řešení konfliktů mezi dětmi byl citlivý a klidný.

Realizace řízených činností měla rozdílnou úroveň. Výtvarné a pracovní činnosti byly realizovány individuální formou. Připravenými pomůckami (přírodniny, výtvarný materiál) i motivačním rozhovorem, ve kterém navázala na předchozí zážitky dětí, vzbuzovala učitelka zájem o předkládanou činnost. Děti pracovaly s chutí a nadšením, prožívaly radost z průběhu i výsledků činnosti. Činnosti zaměřené na rozvoj jazykových a rozumových schopností byly realizovány frontálně s celou skupinou dětí, nevhodně zvolené pomůcky (obrázky ovoce) i organizace, kdy děti seděly u stolečků, znemožnila přirozený způsob učení i komunikace. Více než prožitkové učení bylo sledováno splnění úkolů jednotlivých výchovných složek. Teprve v další části učitelka činnosti (omalovánky ovoce) v nárocích přiměřeně diferencovala vzhledem k individuálním schopnostem dětí. Použitý výtvarný materiál (prstové barvy) zvýšil zájem dětí, jejich radost z výsledků byla spontánní.

Přiměřená pozornost je věnována zdravotnímu cvičení, které spolu s dechovým cvičením probíhají denně jako součást rehabilitační péče. Učitelky věnovaly přípravě i realizaci přiměřenou pozornost, sledovaly správné provádění cviků, fixaci návyků správného držení těla, fyziologickou účinnost. Střídáním pomůcek (brčka, flétničky apod.) i vhodnou motivací v průběhu posilovaly zájem dětí o činnost.

Vstupní a průběžné motivace byly účinné zejména u výtvarných činností, děti jsou motivovány především snahou naplnit co nejvíce pracemi připravené obálky, které si povevou domů.

V průběhu dne měly děti dostatek příležitostí ke vzájemné komunikaci a přirozené spolupráci, ne vždy ji však dokázaly využít. Vzájemná komunikace mezi dětmi a učitelkami byla přirozená, bohatá a častá, děti kontakty s učitelkou vyhledávaly. V hodnocení dětí převažoval pozitivní, vstřícný a tolerantní přístup pedagogů.

Průběh spontánních výchovně-vzdělávacích činností je hodnocen jako dobrý.

Průběh řízených výchovně-vzdělávacích činností je hodnocen jako dobrý.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Vzhledem ke specifickému postavení školského zařízení se v průběhu roku neustále složení dětí ve třídě (event. ve třídách) MŠ mění. Na počátku pobytu dětí se učitelky zaměřují na zmírnění adaptačních potíží a snaží se individuálně s dítětem navázat kontakt. Fixace sebeobslužných dovedností je založena na činnostech návykového charakteru v daném režimu dne.

Zaznamenané výsledky práce dětí se nevymykají běžnému standardu předškolního vzdělávání.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti mateřské školy mají dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve třídách speciální základní školy v bloku předmětů: český jazyk, matematika, přírodověda, výtvarná výchova

Kvalita vzdělávání byla hodnocena na základě osmi hospitací. Všechny sledované hodiny byly vyučujícími pečlivě připravené, byly postaveny na schopnostech jednotlivých žáků.

Vyučující vycházejí z informací kmenových škol. Při sestavování plánů vzdělávání reagují na vybavenost žáků učebnicemi a pracovními texty, při výuce českého jazyka a matematiky se jim daří sjednotit užívané učebnice, v ojedinělých případech žákům učebnice pro společnou práci v ročníku zapůjčují. V ostatních předmětech většinou pracují s učebnicemi kmenových škol, vytvářejí individuální plány, které respektují vzdělávací potřeby jednotlivých žáků. Při výuce je jako doplňkový materiál využíváno kvalitní zázemí učebnic a textů, řadu pomůcek zejména pro samostatnou a individuální práci žáků vytvářejí vyučující.

Výuka ve SpZŠ je zajištěna pěti pedagogickými pracovníci. Vzhledem ke stanovenému úvazku a rozvrhu hodin byly hospitace ČŠI provedeny u čtyřech vyučujících, z nichž pouze jedna splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro tento typ školy. Zkušenosti členů pedagogického sboru se pozitivně projevily zejména v oblasti plánování učiva v kontextu učebních osnov i ve způsobu hodnocení žáků. Prostorové a materiální prostředí umožňuje plnění cílů výuky. Učebny mají velmi dobrou estetickou úroveň, výzdoba je tvořena výtvarnými pracemi žáků a množstvím tabelárních pomůcek s přehledy učiva. Materiální podpora a názornost výuky byla zajištěna dobře, efektivně byl využíván obrazový materiál, přehledy učiva, při výuce přírodovědy trojrozměrné pomůcky. Ve většině sledovaných hodin byly součástí přípravy učitelek pro společnou i individuální práci žáků texty na tabuli. Žáci pracovali s učebnicemi, pracovními sešity, s množstvím doplňkových textů a materiálů, při výtvarné výchově s výtvarnými pomůckami. Funkční bylo zejména při samostatné práci používání omyvatelných tabulek. Audiovizuální technika ke zvýšení efektivity a pestrosti výuky využita nebyla.

Sledovaná výuka byla organizována s ohledem na specifika práce se spojenými ročníky. V hodinách se střídaly činnosti pod přímým vedením vyučujících a samostatná práce žáků. Struktura většiny sledovaných hodin odpovídala individuálním schopnostem žáků i stanoveným výukovým cílům. Často docházelo k prolínání vzdělávacích a výchovných složek předmětu, učitelky kladly důraz na čtení s porozuměním a využívání čtenářských dovedností žáků. Nové učivo bylo vyvozováno v součinnosti s žáky, vždy dostatečně procvičováno, žáci byli vedeni k přesnosti a logickému úsudku, uplatňovali praktické zkušenosti a poznatky. Vyučování však postrádalo kooperativní metody výuky, převažovala frontálně řízená práce v lavicích či u tabule. V některých hodinách umožnily zvolené vyučovací metody vzájemnou kontrolu žáků a diferencované zadávání doplňujících úkolů.

Psychohygienické podmínky příznivě ovlivnil zejména individuální přístup učitelek k žákům, nedostatky byly zjištěny v uplatňování relaxačních a pozornost žáků aktivizujících činností. Některé učebny svým prostorem a jeho řešením (zejména tradičním uspořádáním lavic) tyto aktivity umožňují jen v omezené míře a s potřebnou mírou nápaditosti pedagoga. Únavě žáků předcházely učitelky hlavně změnou činnosti. Výrazným nedostatkem je opomíjený pitný režim žáků, nápoje jsou k dispozici pouze v jídelně zdravotnického zařízení.

Ve sledovaných hodinách vyučující podněcovali žáky pomocí úvodního motivačního rozhovoru. Při samostatné práci učitelky žákům poskytovaly individuální pomoc, průběžně byly vyhodnocovány výsledky učení, žáci byli vedeni k odpovědnosti za výsledky své práce. Často bylo využíváno pochvaly a povzbuzení, uplatňování okamžité zpětné vazby podpořilo efektivní práci s chybou a její využití pro motivující hodnocení žáků. Častým motivačním prvkem byly regionální vlastivědné prvky, uplatňování mezipředmětových vztahů. Zdařilá byla motivace ve výuce žáků ve třídě zvláštní školy z hlediska volby metod a forem práce, průběžného hodnocení žáků s využitím iniciativy žáků a cílené práci s chybou.

Úroveň interakce a vzájemné komunikace žáků a učitelek byla až na výjimky bezproblémová, ve třídách panovala klidná a tvořivá atmosféra. Žáci jsou vedeni k respektování dohodnutých pravidel komunikace. Odpovídající péče je věnována rozvoji slovní zásoby

a komunikativních dovedností. Verbální projevy vyučujících byly spisovné a srozumitelné, adekvátní aktuální situaci.

Veškerá činnost žáků byla průběžně kontrolována a hodnocena slovně či písemně. Písemné projevy žáků jsou vyučujícími pravidelně kontrolovány a opravovány. Pozitivní je zjištění inspekce, že úroveň úpravy sešitů vykazuje u některých žáků zlepšení. Slabou stránkou většiny sledovaných hodin byl však jejich závěr, který postrádal motivující vyhodnocení stanoveného cíle a prostor pro sebehodnocení žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou ve sledovaných předmětech hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve třídě pomocné školy a v kurzu k doplnění vzdělání poskytovaného pomocnou školou

Žáci kmenové třídy pomocné školy (dále jen PŠ) a účastníci kurzu k doplnění vzdělání poskytovaného pomocnou školou jsou vzděláváni na odloučeném pracovišti v Lipové ulici. Vzdělávání těchto žáků bylo sledováno jako celek se zaměřením na provázanost vzdělávacích předmětů a jednotlivých výchov, využívání rozmanitých speciálně pedagogických metod a forem práce s potřebnou podporou názoru a využíváním manipulačních a kompenzačních pomůcek. Hodnocení je provedeno na základě šesti hospitací v předmětech pracovní a výtvarná výchova, věcné učení, hudební výchova, čtení a psaní v PŠ a tří hodin v předmětech počty, psaní a čtení u účastníků kurzu, dále kontrol žakovské dokumentace (školní sešity, práce žáků, žakovské knížky) a třídní dokumentace (třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy žáků, tematické a individuální vzdělávací plány). Sledovanou výuku zajišťovaly dvě vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí a jeden vyučující se vzděláním pro učitelství na 1. stupni základní školy bez požadovaného vzdělání v oblasti speciální pedagogiky. Převažující kvalifikovanost a empatie všech sledovaných vyučujících směřem k mentálně postiženým žákům příznivě ovlivňovala vzdělávací proces.

Výuka v pomocné škole probíhá ve dvou třídách v odděleních. V I. třídě pomocné školy je vzděláváno celkem osm žáků přípravného stupně (2), nižšího (2), středního (2) a pracovního stupně (2). Ve II. a III. třídě pomocné školy jsou vzděláváni účastníci kurzu ve dvou skupinách – dva dny v týdnu po třech hodinách, dva žáci pomocné školy (vyšší stupeň a pracovní stupeň) a jeden žák s kombinovaným postižením (mentální a tělesné postižení) s individuální výukou dle Vzdělávacího programu zvláštní školy.

Plánování a příprava učitelů vychází ze Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy. Časová dotace odpovídá schválenému učebnímu plánu a posloupnost předmětů je v souladu s psychohygienickými i pedagogickými zásadami. Vyučovací blok je sice limitován zvoněním, ale délka přímé práce žáků je přizpůsobována jejich momentálním schopnostem. Cíle výuky jsou stanoveny rámcovým tematickým plánem pro jednotlivé předměty s ohledem na aktuální složení třídy. Pro každého žáka je také vypracován na základě doporučení speciálně pedagogického centra (SPC) individuální vzdělávací plán se zaměřením na individuální schopnosti a specifické vzdělávací potřeby jednotlivých žáků. Průběžně jsou vedeny záznamy o jeho plnění.

Učebny jsou vybaveny vyhovujícím žakovským nábytkem, který je vhodně uspořádán pro výuku v odděleních i pro výuku tělesně postižených žáků umístěných na vozíčku. Jedna z učeben je prostorově méně vyhovující, její prioritou je však bezbariérový přístup, který je v současné době v rekonstrukci. Celkový vzhled učeben je velmi příjemný a podnětný. Výzdobu tvoří nástěnky aktivizující učivo a poskytující návody k různým činnostem běžného života, nechybí ani práce žáků.

Učitelé ve sledované výuce využívali kromě dominujícího individuálního přístupu k žákům a zadávání diferencovaných úkolů dle jejich mentálních schopností také rozmanité metody a formy práce (globální čtení, využívání obrázků, zařazování prvků dramatizace a arteterapie). Účelně využívali dvoj i trojrozměrné názorné a kompenzační pomůcky profesionálně vyrobené. Mnohé pomůcky si však učitelé vyrábějí sami a přizpůsobují je konkrétním potřebám žáků. Velmi zajímavé je využívání přírodnin (kaštiny, žaludy, suché listy) jako pomůcky v matematice, výtvarné výchově, smyslové výchově a věcném učení a propojování tak nabývaných vědomostí se zkušenostmi žáků a využívání mezipředmětových vztahů. Kladem všech vyučujících je snaha vést žáky k samostatnosti nejen v samoobslužných činnostech, ale i v rámci získávání nových poznatků k aktivnímu učení pomocí názorných a podpůrných pomůcek. Nové učivo a vytváření nových dovedností vždy navazovalo na již získané zkušenosti a dovednosti. Práce pedagogů ve třídě byla vhodně doplňována činností asistenta.

Celá výuka v pomocné škole je podporována vytvářením příjemné motivační atmosféry. Vyučující využívají vstupní motivace k navození pocitu očekávání a radosti z pobytu ve škole. K udržení pozornosti žáků přispívala rozmanitá volba zaměstnání, vlídné slovo a okamžitá odměna za vykonaný úkol. Nechybí ani propracované závěry hodin s výraznou pochvalou za práci v hodině. Práce žáků v sešitech je hodnocena slovním vyjádřením co žák zvládl a v čem ještě chybí např. „Opisuje tvary, přečíst dokázal pouze některá písmena“. Do žákovských knížek je hodnocení na přání rodičů prováděno běžnou klasifikací. Pro celkové hodnocení práce a vývoje žáka slouží zakládání všech prací (výtvarné práce, pracovní listy, grafomotorická cvičení atd.) do tzv. portfolia.

Učitelé komunikují se žáky na každém stupni jejich mentální úrovně. Učí žáky srozumitelně vyjádřit svá přání a pocity. Vyučující dbají na rozvoj komunikativních dovedností a kultivovanost ústního projevu. Vedou žáky k dodržování dohodnutých pravidel chování a k respektování se navzájem, vytvářejí tak vztah založený na vzájemné důvěře.

Průběh vzdělávání a výchovy ve třídě pomocné školy a v kurzu k doplnění vzdělání poskytovaného pomocnou školou je hodnocen jako vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v bloku společenskovedních předmětů (český jazyk, dějepis, zeměpis), hudební a výtvarné výchově ve zvláštní škole

Časová dotace ve sledovaných předmětech odpovídala stanoveným učebním plánům. Učitelé měli vypracovány tematické plány, které však mají spíše formální charakter, a dále se s nimi již nepracuje. Na základě kontroly třídních knih bylo zjištěno, že učební osnovy ve sledovaných předmětech jsou plněny. Kontinuita výuky předmětů mezi jednotlivými ročníky je zajištěna, k obsahové duplicitě nedochází. Výukové cíle odpovídaly potřebám žáků, jejich schopnostem a dovednostem.

Příprava pedagogů na vyučování byla pečlivá a promyšlená. Učitelé k žákům přistupovali s pedagogickým taktem a v průběhu výuky prokazovali znalosti základních speciálně pedagogických dovedností.

Ve všech sledovaných předmětech (až na jednu výjimku) vyučovali odborně a pedagogicky způsobilí učitelé. Nekvalifikovaná učitelka, která vyučuje na 1. stupni, má bohatou pedagogickou praxi ve školství (19 let) a výsledky její práce jsou plně srovnatelné s prací kvalifikovaných učitelů.

Učebny a další školní prostory působí příznivým estetickým dojmem, přestože budova nebyla původně projektována jako školní objekt. Ve všech třídách bylo čisto, vyvětráno, tepelné a světelné podmínky byly příznivé. Výzdoba tříd je orientována převážně na výtvarné a rukodělné práce žáků. V předmětech s převahou naukového charakteru (český jazyk,

dějepis, zeměpis) používají učitelé a žáci nejčastěji učebnice a pracovní sešity, pro výuku dějepisu jsou ve třídě k dispozici velmi pěkné didaktické nástěnné tabule. Audiovizuální techniku škola sice vlastní, v hospitovaných hodinách však byla využita jen minimálně.

V hodinách českého jazyka, dějepisu a výtvarné výchovy se některým učitelkám dařilo navodit atmosféru radostného poznávání, aniž by slevovaly ze svých nároků. Při individuální práci s jednotlivými žáky jim dokázaly dát zažít pocit úspěchu a radost z pochvaly.

Jak dokladují záznamy v třídních knihách i samotné hospitace, učitelé důsledně sledují nejen absence žáků, ale i jejich pozdní příchody. Zejména na 1. stupni dokázali učitelé efektivně zaměstnat všechny žáky. Střídali formy a metody práce, účelně zařazovali hry, soutěže a další metody pro oživení hodiny. Skupinová či párová práce žáků byla spíše výjimkou, převažovala frontální metoda. Ve všech ročnících vyučující dbali na rozvoj jemné i hrubé motoriky. Z hlediska odborné a věcné správnosti nebylo zjištěno pochybení.

V několika hodinách českého jazyka na prvním i druhém stupni učitelé zohledňovali přirozenou únavu žáků a přizpůsobili tomu tempo hodiny. Psychohygienické zásady byly dodržovány, a to především střídáním forem a metod práce.

Učitelé vhodně využívali mezipředmětové vztahy, zařazovali do výuky motivační metody a zvláště při výkladu navazovali na životní zkušenosti žáků. Výklad a vysvětlení podávali většinou jasně a srozumitelně a volili formu odpovídající potřebám a úrovni žáků.

Přestože učitelé měli přirozenou autoritu, kterou žáci vnímali a respektovali, komunikativní schopnosti žáků byly cíleně rozvíjeny jen ve velmi omezené míře. V hodinách hovořili převážně učitelé, žáci odpovídali jednoslovně nebo co nejstručněji.

Domácí úkoly byly žákům zadávány v přiměřeném rozsahu. Žákovské práce jsou kontrolovány a pravidelně hodnoceny. Metod vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáků v závěru hodiny bylo během hospitací využito jen minimálně.

Žáci se společně s učiteli zúčastňují vhodných kulturních pořadů, do výuky i mimo ni jsou zařazovány tematické vycházky (např. v zeměpise).

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve společenskovědních předmětech a v předmětech s převahou výchovného zaměření jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v bloku přírodovědných předmětů, pracovním vyučováním a řečové výchově ve zvláštní škole

V rámci sledování průběhu a výsledků vzdělávání v bloku přírodovědných předmětů (matematika, fyzika, rýsování), pracovním vyučováním a řečové výchově byly navštíveny všechny třídy a ročníky zvláštní školy.

Plánování a příprava výuky vychází z deklarovaného vzdělávacího programu, časová dotace sledovaných předmětů odpovídá příslušnému učebnímu plánu. Učitelé mají pro všechny předměty vypracované tematické plány a časové rozvržení učiva. Součástí bezprostřední přípravy všech sledovaných hodin byla kvalitní příprava tabule a pomůcek. Stanovené výukové cíle odpovídají aktuálnímu složení třídních kolektivů a především schopnostem a možnostem žáků dle jejich zdravotního postižení. Vyučující respektují individuální vzdělávací potřeby žáků, velmi často s nimi individuálně pracují a umožňují žákům pracovat dle osobního tempa. Nově probírané učivo vždy navazovalo na již probrané a zažité.

Výuku sledovaných předmětů zajišťovalo deset učitelů, z nichž bylo osm odborně a pedagogicky způsobilých. Nekvalifikovanost dvou zbývajících vyučujících neměla

negativní vliv na kvalitu sledované výuky, protože oba mají dlouholetou praxi ve speciální škole. Výuka byla vždy vedena věcně a odborně správně.

Výchovně-vzdělávací proces byl sledován v obou školních budovách, tj. v hlavní budově na Jakubském náměstí a na odloučeném pracovišti v Lipové ulici. Prostorové podmínky jsou v obou budovách rozdílné a proto i uspořádání učeben, vybavení pomůckami, ale i estetická úroveň je různá. Výuka v budově na Jakubském náměstí probíhá ve stísněných podmínkách, uspořádání lavic v kmenových učebnách vyhovuje spíše frontálně vedené výuce. Estetická úroveň tříd je rozdílná. Výuka pracovního vyučování probíhala v odborné pracovně (cvičné kuchyňce). Prostorové, materiální i bezpečnostní podmínky této učebny jsou vhodné vzhledem k cílům výuky. Učebny v budově v Lipové jsou prostorné, je zde potřebné místo pro relaxační činnost i aktivní učení. Po estetické stránce jsou třídy v této budově velmi hezké, nástěnky s výukovým materiálem a tabelární výukové obrazy jsou ve výuce aktivně využívány, výzdobu tvoří také žákovské rukodělné a výtvarné práce. Ve sledované výuce žáci i pedagogové efektivně využívali učebnice a pracovní sešity se schvalovací doložkou MŠMT, pro hbitější žáky měli vyučující připravené nakopírované materiály, ve značné míře byly používány názorné a manipulační pomůcky. V žádné ze sledovaných hodin nebyla použita audiovizuální technika.

Dominantní postavení ve sledované výuce měly frontálně vedené činnosti a klasická stavba hodiny s výrazně převládajícím postavením učitele. Jen ojediněle se uplatňovaly jiné formy práce. Ve výuce převládaly slovní (nejčastěji monologické) metody a metody názorně demonstrační (předvádění pokusů a využití statických obrazů). Pouze v rámci pracovního vyučování žáci pracovali samostatně, ve dvojích a skupinkách. Skupiny byly vytvářeny tak, aby zde našli uplatnění všichni žáci. V rámci výuky matematiky a fyziky přibližovali vyučující žákům učivo na zkušenostech z každodenního praktického života, uváděli příklady a vedli také žáky k aplikaci učiva. Výjimečně byl učiteli vytvářen prostor pro to, aby žáci hledali vlastní postupy řešení, kromě učebnic nepracovali s jinými zdroji informací. Řečová výchova byla vedena formou skupinové péče, kdy hlavním těžištěm práce bylo rozvíjení přirozeného řečového projevu žáků v konkrétních situacích. Zejména v rámci samostatných písemných prací poskytovali učitelé žákům pomoc a individuální péči. Většina vyučujících respektuje momentální psychický stav žáků a do hodin vřazuje relaxační činnosti. Současné tempo výuky je přiměřené vzhledem k možnostem mentálně postižených žáků.

Všichni vyučující vhodně motivují žáky, zejména veřejnou pochvalou za pokrok v učení i aktivitu při činnostech. Téměř ve všech hodinách projevovali žáci zájem o výuku, pouze v jedné ze sledovaných hodin bylo evidentní zcela nespolupracující jednání a chování žáků. V hodinách pracovního vyučování dokážou žáci vzájemně spolupracovat a doplňovat se.

Učitelé společně s žáky vytvářejí ve třídách pohodové, přátelské prostředí. Výjimkou je pouze již výše zmiňovaná třída, kde kolektiv tvoří silné individuality, které se těžko přizpůsobují. Žákům je ponechán prostor pro vyjádření vlastního názoru, zejména v hodinách s převahou výchovného charakteru, kdy mohou nad problémem také diskutovat a argumentovat. Učitelé vedou žáky k vzájemnému respektování se a k toleranci. Malá pozornost je věnována rozvoji komunikativních dovedností (kromě řečové výchovy). Učitelé nevytvářejí žákům potřebný časový prostor pro formulaci odpovědí, kladou žákům převážně uzavřené otázky a většinou se spokojují s jednoslovnými odpověďmi.

Pedagogové hodnotí práci žáků během hodiny průběžně (převážně ústně), ale i sumativně, což vyplývá z kontrol náhodně vybraných vzorků žákovských knížek. Hodnocení je založeno na klasifikaci známkou a vůči žákům je ohleduplné a objektivní. Většina vyučujících svá hodnocení žákům zdůvodňuje, přičemž je zřejmé, že většina vyučujících také respektuje individuální schopnosti žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání ve výše uvedeném bloku předmětů je velmi dobrý.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Pro zjišťování výsledků vzdělávání a výchovy nepoužívá škola evaluační nástroje. Výsledky vzdělávání jsou průběžně a celkově vyhodnocovány na pedagogických radách, dílčí hodnocení vzdělávání je pravidelnou součástí provozních porad. Výsledky vzdělávání jsou uveřejňovány každoročně ve výroční zprávě školy.

Škola zatím nevytvořila systém, který by umožňoval dlouhodobé sledování úspěšnosti žáků v celkovém kontextu školy a objektivně analyzoval kvalitu vzdělávání.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Porovnáním údajů uvedených ve zřizovací listině školy a v rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol ČŠI konstatuje, že oba dokumenty nejsou v souladu, rozcházejí se v názvu školy, neboť v názvu školy uvedeném ve zřizovací listině je připojen dodatek „příspěvková organizace“.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina školy vydaná Radou Ústeckého kraje dne 28. listopadu 2001 pod č.j. 158/2001
2. Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 2. dubna 2003, vydané MŠMT pod č.j. 33 648/2002-21 s účinností od 1. ledna 2003
3. Rozvrh vyučovacích hodin dle tříd a vyučujících uplatňovaný ve školním roce 2003/2004 ve všech typech speciálních škol v subjektu
4. Uplatňované schválené učební dokumenty ve školním roce 2003/2004: Rámcový program pro předškolní vzdělávání č.j. 14 132/01-22 s platností od 1. září 2002, Vzdělávací program Základní škola č.j. 16 847/96-2 s platností od 1. září 1996 včetně Úprav a doplňků č.j. 25 018/98 s platností od 1. září 1998, Vzdělávací program pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy č.j. 24 035/97-22 s platností od 1. září 1997, Vzdělávací program zvláštní školy č.j. 22 980/97-22 s platností od 1. září 1997
5. Třídní knihy uplatňované ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004 v I., II. a III. třídě pomocné školy
6. Třídní knihy uplatňované ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004 v 1. – 9. ročníku zvláštní školy
7. Třídní knihy tříd speciální základní školy uplatňované ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004
8. Třídní výkazy všech ročníků zvláštní školy
9. Výběrem tvořené soubory katalogových listů žáků všech tříd pomocné a zvláštní školy
10. Žakovská dokumentace – výběrem tvořené soubory žakovských knížek, školních sešitů a dalších písemných prací žáků hospitovaných tříd pomocné, zvláštní a speciální základní školy
11. Individuální plány žáků pomocné a zvláštní školy uplatňované ve školním roce 2003/2004

12. Přehled výchovné práce v MŠ (školní rok 2002/2003, 2003/2004)
13. Přehledy docházky dětí MŠ (školní rok 2002/2003 a měsíc září 2003)
14. Režim dne v MŠ při DO Jetřichovice (ředitelka škol, 9. 1. 2003)
15. Osobní záznam o dítěti (školní rok 2002/2003, 2003/2004)
16. Charakteristiky dětí (ze dvou tříd MŠ – školní rok 2002/2003)
17. Hodnocení dne (ze dvou tříd MŠ – školní rok 2002/2003)
18. Osobní listy žáků speciální základní školy (školní rok 2002/2003, 2003/2004)
19. Jmenování vedoucí zaměstnankyně, řídící odloučené pracoviště – Základní školu při DO Jetřichovice s účinností od 1. března 2000 (ředitel Speciálních škol Česká Kamenice)
20. Náplň práce zaměstnankyně pověřené vedením odloučeného pracoviště ZŠ při DO
21. Záписы pedagogických rad konaných ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004
22. Záписы z provozních porad konaných ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004
23. Organizační řád školy platný od 2. září 2003
24. Plán práce na školní rok 2003/2004
25. Rozdělení pedagogických a organizačních funkcí na školní rok 2003/2004
26. Plán kontrolní a hospitační činnosti ve školním roce 2003/2004
27. Časový plán výchovného poradenství pro školní rok 2003/2004
28. Školení učitelů ve školním roce 2002/2003
29. Vnitřní řád školy platný od 2. září 2003
30. Dodatky k vnitřnímu řádu školy ze dne 16. května 2002 a 5. září 2003
31. Řády odborných pracoven: řád cvičné kuchyňky (platnost od 2. září 2002), řád počítačové učebny (platnost od 20. listopadu 2002), řád společenské místnosti – pracovny PV (platnost od 2. září 2002), řád školní dílny (platnost od 20. listopadu 2002)
32. Personální dokumentace pedagogických pracovníků vyučujících sledované předměty ve školním roce 2003/2004
33. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003

ZÁVĚR

Personální zajištění výchovně-vzdělávacího procesu umožňuje realizovat zvolené vzdělávací programy ve všech součástech speciální školy. I přes to, že 56,5 % všech pedagogů nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, v kvalitě sledované výuky se to negativně promítlo jen v menší míře, především v oblasti metodické.

Materiálně technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou celkově velmi dobré, škola je v potřebné míře vybavena vyhovujícími, i když v některých případech již morálně zastaralými, ale stále využitelnými pomůckami (zejména obrazového charakteru). Chybějící technické zázemí (funkční kopírovací přístroj a absence množství výpočetní techniky) ve škole v Jetřichovicích však ztěžuje pedagogům přípravnou fázi na výuku. V hlavní školní budově na Jakubském náměstí v České Kamenici nejsou vyhovující prostorové podmínky.

Speciální mateřská škola plní přijatý vzdělávací program cíleně, v souladu s podmínkami a možnostmi školy. Výuka v ostatních součástech školy také probíhá v souladu s učebními dokumenty. Žáci jsou vedeni k toleranci a vzájemné pomoci, ve speciální mateřské a speciální základní škole se zřetelně uplatňuje prolínání úkolů vzdělávacích s výchovnými,

vzhledem k nízkému počtu žáků v ozdravovně má výuka často individuální charakter. Zejména ve zvláštní škole ale stále přetrvávají frontální formy práce s orientací na výsledky. Pozitivem působení pedagogů je vstřícný a citlivý přístup k dětem a žákům.

Škola nemá jiné součásti.

Od poslední inspekce, která se ve škole uskutečnila v roce 1999 došlo k výrazným změnám. V roce 2000 nastoupila do funkce nová ředitelka a její zástupkyně. Škola dále rozšířila nabídku v oblasti vzdělávání těžce mentálně postižených žáků tím, že realizuje kurzy pro doplnění vzdělání poskytované pomocnou školou.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Erika Bednářová	v.r.
Členové týmu	Mgr. Renata Schejbalová	v.r.
	Mgr. Vladimíra Vosecká	v.r.
	PhDr. Zdeněk Frélich	v.r.
	Marie Visingerová	

V Mostě dne 17. října 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 5. 11. 2003

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Eva Franzová	v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Dělnická 21, 434 80 Most-Velebudice. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – OŠMT, Velká Hradební 48, 400 02 Ústí nad Labem	2003-11-21	064 135/03-5022
Zřizovatel	dtto	dtto

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.